

Zakon o zaštiti na radu
Službeni list RCG, br. 79/2004

I OPŠTE ODREDBE

Sadržaj zakona

Član 1

Zaštita na radu, primjenom savremenih tehničko-tehnoloških, organizacionih, zdravstvenih, socijalnih i drugih mjera i sredstava zaštite na radu, obezbjeđuje se i sprovodi u skladu sa ovim zakonom i međunarodnim konvencijama.

Javni interes

Član 2

Zaštita na radu je djelatnost od javnog interesa.

Javni interes u oblasti zaštite na radu ostvaruje se na način i pod uslovima propisanim zakonom.

Obveznici

Član 3

Zaštitu na radu obezbjeđuju i sprovode sva domaća i strana pravna i fizička lica koja obavljaju privredne i druge djelatnosti na teritoriji Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Crna Gora).

Primjena

Član 4

Odredbe ovog zakona primjenjuju se na sve zaposlene koji rade na teritoriji Crne Gore kod domaćih i stranih pravnih i fizičkih lica, državnim organima, odnosno jedinicama lokalne samouprave, zaposlene koji su upućeni na rad u inostranstvo, ako su propisima zemlje prijema predviđene nepovoljnije mjere zaštite na radu od onih koje su predviđene ovim zakonom, kao i na sva druga lica koja učestvuju u radnim procesima ili su prisutna u procesu rada i radnoj sredini, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

Mjere koje se odnose na zaštitu na radu ne mogu proizvesti nikakve troškove za zaposlene.

Značenje izraza

Član 5

Pojedini izrazi u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- **zaposleni** je lice koje je zasnovalo radni odnos, odnosno zaključilo ugovor o

- radu ili posebnu vrstu ugovora o radu sa poslodavcem, lice koje po bilo kom drugom osnovu radi za poslodavca, lice koje je na stručnom osposobljavanju kod poslodavca na praktičnoj obuci, odnosno obrazovanju, učenici i studenti koji su kod poslodavca na praktičnoj obuci, odnosno obrazovanju, lice koje je za vrijeme izdržavanja kazne zatvora obavezno da obavlja određene poslove, kao i lice koje obavlja preduzetničku djelatnost, izuzev lica koja se bave poljoprivrednom djelatnošću kao jedinim ili glavnim zanimanjem;
- **poslodavac** je domaće ili strano pravno ili fizičko lice koje za zaposlene sprovodi mjere zaštite na radu u skladu sa ovim zakonom;
 - **zaštita na radu** podrazumijeva obezbjeđivanje uslova na radu koji ne dovode do povreda na radu, profesionalnih oboljenja i bolesti rada i koji stvaraju uslove za punu fizičku, psihičku i socijalnu bezbjednost zaposlenih;
 - **preventivne mjere** su mjere koje se preduzimaju ili planiraju na svim nivoima rada kod poslodavca, radi sprječavanja povređivanja ili oštećenja zdravlja zaposlenih;
 - **radno mjesto** je prostor namijenjen za obavljanje rada koji se nalazi u prostorijama poslodavca, kao i na privremenim i pokretnim radilištima, odnosno objektima, uređajima, saobraćajnim sredstvima i sl. i obuhvata sva mjesta na kojima je potrebno da budu zaposleni ili da dođu do njih zbog obavljanja svog posla i koji je pod neposrednom ili posrednom kontrolom poslodavca;
 - **radno mjesto sa povećanim rizikom** je radno mjesto utvrđeno aktom o procjeni rizika, na kome, i pored potpuno ili djelimično primijenjenih mjera u skladu sa ovim zakonom, postoje takvi rizici koji mogu da ugroze bezbjednost i zdravlje zaposlenih;
 - **radna sredina** je prostor u kojem se obavlja rad i uključuje radna mjesta, radne uslove, radne postupke i druge uticaje spoljašnje sredine;
 - **objekat** je prostorna, funkcionalna, konstruktivna, arhitektonska, estetska i biotehnička cjelina sa svim instalacijama, postrojenjima i opremom, odnosno same instalacije, postrojenja i oprema koja se ugrađuje u objekat ili samostalno izvodi (zgrade svih vrsta, saobraćajni, vodoprivredni i energetske objekti, unutrašnja i spoljna mreža i instalacije, objekti komunalne infrastrukture, industrijski, poljoprivredni i drugi objekti namijenjeni za radne i pomoćne prostorije);
 - **sredstvo za rad** je svako postrojenje, mašina, instalacija, alat i drugo oruđe za rad koje se koristi u procesu rada;
 - **opasnim i štetnim materijama** smatraju se eksplozivne, zapaljive, oksidirajuće, otrovne, gadne, zarazne, korozivne, kancerogene i radioaktivne materije utvrđene standardima i drugim propisima, a koje se proizvode, koriste ili skladište u procesu rada, kao i materije koje sadrže te supstance i mogu da budu opasne po život i zdravlje zaposlenih;
 - **rizik** je vjerovatnoća da opasnost može prouzrokovati povredu, oboljenje ili oštećenje zdravlja zaposlenog;
 - **akt o procjeni rizika** je akt koji sadrži opis procesa rada sa procjenom (ocjenom) rizika od povreda ili oštećenja zdravlja na radnom mjestu i kojim se utvrđuju mjere za otklanjanje ili smanjivanje rizika u cilju poboljšanja bezbjednosti i zaštite zdravlja na radu;
 - **procjena rizika** je sistematsko evidentiranje i procjenjivanje svih faktora u procesu rada sa ciljem da se utvrde mogući uzroci nastanka povreda na radu, oboljenja ili oštećenja zdravlja u vezi sa radom i utvrđivanje mogućnosti, odnosno načina sprječavanja, otklanjanja ili smanjenja rizika;
 - **stručno lice** je lice koje ima propisanu školsku spremu i položen stručni ispit

- za poslove zaštite na radu u odgovarajućoj djelatnosti, a koje poslodavac odredi u pisanoj formi;
- **organizatori procesa rada** su zaposleni koji obavljaju poslove po nalogu poslodavaca, a koji rukovode djelovima procesa rada;
 - **ovlašćeni ljekar** je ljekar koji ima licencu za obavljanje poslova zaštite zdravlja zaposlenih, a koga poslodavcu u pisanoj formi odredi za obavljanje stručnih poslova zdravstvene zaštite zaposlenih.

II. PREVENTIVNE MJERE

Osnovni principi

Član 6

Zaštita na radu obezbjeđuje se primjenom savremenih tehničkih, zdravstvenih (medicinskih), ergonomskih, socijalnih, organizacionih i drugih mjera i sredstava za zaštitu na radu, otklanjajući rizike od povređivanja i oštećenja zdravlja ili njihovim svođenjem na propisanu mjeru u postupcima.

Projektovanje zaštite na radu

Član 7

Projektant koji, u skladu sa Zakonom o izgradnji objekata, izrađuje projektnu dokumentaciju za nove, rekonstruisane ili adaptirane objekte, namijenjene za radne i pomoćne prostorije i objekte gdje se tehnološki proces obavlja na otvorenom prostoru dužan je da, u skladu sa ovim zakonom:

- pri izradi tehničke dokumentacije ugradi propisane mjere zaštite na radu u skladu sa tehnološkim projektom zadatkom;
- za objekte u kojima će se obavljati tehnološki postupci, koristiti, proizvoditi i/ili skladištiti opasne i štetne materije, odnosno procesi koji pretpostavljaju pojavu i izlaganje zaposlenih profesionalnim rizicima usljed zagađenja vazduha, buke, vibracija i mehaničkih opasnosti izradi projekat zaštite na radu. Ovim projektom se definišu rizici i ugrađuju mjere za otklanjanje tih rizika ili njihovo svođenje u dozvoljene granice;
- investitor je dužan da od ovlašćene organizacije-privrednog društva za poslove zaštite na radu pribavi reviziju (ocjenu) da je tehnička dokumentacija izrađena u skladu sa propisima zaštite na radu, tehničkim propisima i standardima, da je obezbijedena zaštita zaposlenih u objektima za koje je izrađena tehnička dokumentacija, a za proces rada koji će se obavljati u njima, odnosno da su ispunjeni uslovi iz tehnološkog projektnog zadatka.

Vrstu objekata, sadržaj i način izrade projekta iz stava 2 ovog člana utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove rada (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Tehnološki procesi

Član 8

Projektovanjem, izgradnjom novih i rekonstrukcijom postojećih, korišćenjem i održavanjem tehnoloških procesa rada sa pripadajućim objektima i opremom za rad treba obezbijediti da se rad zaposlenih obavlja na bezbjedan način, a hemijske, fizičke

i biološke štetnosti, mikroklima i osvjetljenje na radnim mjestima i u radnim i pomoćnim prostorijama usklade sa propisanim mjerama i normativima za djelatnost koja se obavlja na tim radnim mjestima i u tim radnim prostorijama.

Pri promjeni tehnološkog procesa, poslodavac je dužan da, prije početka rada, investicioni objekat sa pripadajućom opremom za rad i instalacijama prilagodi novom tehnološkom procesu.

Pri izgradnji objekata poslodavac koji izvodi radove dužan je da izradi Elaborat o uređenju gradilišta u skladu sa aktom Ministarstva.

Sredstva i oprema lične zaštite

Član 9

Projektovanje, proizvodnja i korišćenje sredstava i opreme za ličnu bezbjednost na radu, čijom se upotrebom otklanjaju rizici ili opasnosti, koji nijesu mogli da budu otklonjeni primjenom odgovarajućih preventivnih mjera, vršiće se na način i u skladu sa primijenjenim tehnološkim postupkom.

Prethodni i periodični pregledi

Član 10

Prethodni i periodični pregledi objekata, tehnoloških procesa i sredstava rada vrše se u cilju obezbjeđivanja kvaliteta izvedenih radova i rada na propisan način u toku izvođenja procesa rada.

Prethodni i periodični ljekarski pregledi zaposlenih, kao i druge mjere za obezbjeđivanje higijenskih i zdravstvenih uslova rada u radnoj sredini preduzimaju se radi otklanjanja ili svođenja u dozvoljene granice uzroka obolijevanja i zdravstvenih oštećenja u vezi sa radom, a naročito u odnosu na higijenu, sanitarne i druge uređaje.

Propisivanje

Član 11

Preventivne mjere iz člana 6 ovog zakona bliže se propisuju podzakonskim aktima iz oblasti zaštite na radu i drugim propisima.

Vaspitanje i obrazovanje

Član 12

Vaspitanje i obrazovanje u oblasti zaštite na radu je sastavni dio opšteg i profesionalnog osposobljavanja na svim vrstama i stepenima školovanja zaposlenih.

Početak obavljanja djelatnosti

Član 13

Prilikom tehničkog pregleda izgrađenog, rekonstruisanog ili adaptiranog objekta, subjekat koji vrši tehnički pregled dužan je da utvrdi da li su primijenjene mjere zaštite na radu iz tehničke dokumentacije i obezbijeđeni propisani uslovi rada za proces rada koji će se obavljati u objektu.

III. PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI POSLODAVCA

Opšti akt

Član 14

Poslodavac koji ima više od 20 zaposlenih, zaštitu na radu uređuje opštim aktom i dužan je da sa njim upozna zaposlene.

Poslodavac je dužan da opštim aktom iz stava 1 ovoga člana, u skladu sa zakonom, bliže uredi: mjere zaštite na radu i način njihovog spovođenja, a naročito prava, obaveze i odgovornosti svih zaposlenih, način obavljanja stručnih poslova zaštite na radu, način utvrđivanja i provjere zdravstvenog stanja zaposlenih koji rade na poslovima sa posebnim uslovima rada i drugih zaposlenih, način osposobljavanja i provjere osposobljavanja zaposlenih za bezbjedan rad, korišćenje sredstava i opreme lične zaštite i druga pitanja od značaja za zaštitu na radu.

Poslodavac koji ima manje od 20 zaposlenih dužan je da ugovorom o radu uredi pitanja iz stava 2 ovog člana.

Procjena rizika

Član 15

Poslodavac je dužan da donese akt o procjeni rizika za sva radna mjesta i da utvrdi način i mjere za otklanjanje rizika.

U slučaju pojave svake nove opasnosti i promjene nivoa rizika u procesu rada, poslodavac je dužan da izmijeni akt o procjeni rizika.

Akt o procjeni rizika zasniva se na utvrđivanju mogućih vrsta opasnosti i štetnosti na radnom mjestu i u radnoj okolini, a na osnovu kojih se vrši procjena rizika od nastanka povreda i zdravstvenog oštećenja zaposlenih.

Organizovanje rada i radnog procesa

Član 16

Poslodavac je dužan da, u okviru organizovanja rada, uredi pitanja zaštite na radu u skladu sa ovim zakonom.

Poslodavac je dužan da obezbijedi da pristup mjestu rada u radnoj sredini na kome prijeti ozbiljna i određena opasnost od povređivanja ili zdravstvenih oštećenja (od strujnog udara, trovanja, gušenja i sl.) imaju samo ona lica koja su osposobljena za

bezbijedan rad i koja su dobila posebna uputstva za rad na takvom mjestu i koja su opremljena odgovarajućim sredstvima i opremom za ličnu bezbjednost na radu.

Poslodavac je dužan da svako lice koje se po bilo kom osnovu nalazi u radnoj prostoriji, krugu poslodavca ili gradilištu upozori na opasna mjesta ili na štetnosti po zdravlje koje se javljaju u tehnološkom procesu, na mjere bezbjednosti koje mora da primijeni i da ga usmjeri na bezbjedne zone za kretanje.

Nabavka opreme

Član 17

Poslodavac, prilikom kupovine oruđa za rad na mehanizovani pogon, odnosno sredstava i opreme lične zaštite, dostavlja proizvođaču uslove u pogledu zaštite na radu koje moraju da ispunjavaju isporučena oruđa, odnosno sredstva i oprema lične zaštite.

Zdravstveni pregledi zaposlenih

Član 18

Poslodavac je dužan da obezbijedi zdravstveni pregled zaposlenih, a posebno zaposlenih koji se raspoređuju na radna mjesta, odnosno poslove sa posebnim uslovima rada i u slučajevima ponovnog angažovanja na rad zaposlenog koji je odsustvovao sa rada više od godinu dana.

Vrstu, način, obim i rokove obavljanja zdravstvenih pregleda iz stava 1 ovog člana, kao i uslove koje mora da ispunjava zdravstvena ustanova propisuje ministarstvo nadležno za poslove zdravlja u saglasnosti sa Ministarstvom.

Osposobljavanje i provjera osposobljenosti zaposlenih

Član 19

Poslodavac je dužan da izvrši osposobljavanje za bezbjedan rad zaposlenog kod zasnivanja radnog odnosa, rasporeda na druge poslove, uvođenja nove tehnologije ili novih sredstava za rad, promjene procesa rada i ponovnog raspoređivanja na rad poslije odsustvovanja koje je trajalo duže od godinu dana.

Poslodavac je dužan da donese program o osposobljavanju za bezbjedan rad zaposlenih, u skladu sa procjenom rizika na radnom mjestu, kao i da, po potrebi, mijenja ili obnavlja njegovu sadržinu u zavisnosti od uvođenja novih procesa rada, novih tehnologija i sredstava za rad.

Osposobljavanje se sprovodi po programu osposobljavanja u toku radnog vremena, a troškove osposobljavanja snosi poslodavac.

Poslodavac je dužan da zaposlenog, u toku osposobljavanja za bezbjedan rad, upozna sa svim vrstama opasnosti na poslovima na koje ga raspoređuje i o konkretnim mjerama za zaštitu na radu, koje su potrebne radi otklanjanja opasnosti po život, odnosno oštećenje zdravlja.

Poslodavac kod koga, na osnovu ugovora, ili po drugom osnovu, obavljaju rad zaposleni drugog poslodavca dužan je da ih upozna sa mjerama za bezbjedan rad.

Osposobljavanje zaposlenih za bezbjedan rad poslodavac obavlja teorijski i praktično.

Provjeru teorijske i praktične osposobljenosti za bezbjedan rad zaposlenih poslodavac obavlja na mjestu rada.

Periodične provjere teorijske i praktične osposobljenosti za bezbjedan rad zaposlenih, koji rade na poslovima na kojima je, prema aktu o procjeni rizika, prisutna povećana opasnost od povređivanja ili oštećenja zdravlja, određuje poslodavac programom o osposobljavanju iz stava 2 ovog člana.

Radna mjesta sa posebnim uslovima rada

Član 20

Radna mjesta sa posebnim uslovima rada su radna mjesta na koja mogu biti raspoređeni i obavljati poslove tih radnih mjesta samo zaposleni koji, i pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa, ispunjavaju i posebne uslove u pogledu pola, godina života, školske spreme, stručne osposobljenosti, zdravstvenog stanja i psihičkih sposobnosti.

Ministarstvo, uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove zdravlja, propisuje, na osnovu prethodno izvršene ocjene i procjene rizika metodologiju koji poslovi se smatraju poslovima sa posebnim uslovima rada, kao i način i rokove provjere sposobnosti zaposlenog za rad na tim poslovima.

Poslodavac ne smije rasporediti zaposlenog da radi na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada, ukoliko prethodno nije utvrdio da zaposleni ispunjava propisane uslove.

Zaposleni koji radi na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada je dužan da odmah obavijesti poslodavca, ako ocijeni da nije sposoban da radi takve poslove, kao i da obavi ljekarski pregled na koji ga je uputio poslodavac.

Rad više poslodavaca

Član 21

Kada dva ili više poslodavaca istovremeno izvode radove na istom, odnosno zajedničkom gradilištu ili radilištu, svaki od njih je dužan da organizuje izvođenje radova tako da zaposleni jednog poslodavca pri izvođenju radova ne ugrožavaju sigurnost i zdravlje zaposlenih kod drugih poslodavaca.

U slučaju iz stava 1 ovog člana investitor i svi poslodavci koji izvode radove dužni su da, prije početka radova, zaključe ugovor o organizovanju i sprovođenju mjera zaštite na radu, kao i o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima. Ugovor iz stava 2 ovog člana obavezno se dostavlja inspekciji rada, najkasnije pet dana prije početka radova.

Informisanje zaposlenih i njihovo učešće u pitanjima

koja se odnose na zaštitu na radu

Član 22

Poslodavac je dužan da zaposlenog ili njegovog predstavnika informiše u vezi sa:

- rizicima po bezbjednost i zdravlje i zaštitnim i preventivnim mjerama i aktivnostima u odnosu na svaku vrstu radnog mjesta ili posla;
- mjerama prve pomoći u slučaju povrede na radu, zaštiti od požara i postupku evakuacije zaposlenih pri pojavi ozbiljnih i bliskih opasnosti i o licima koja su zadužena za sprovođenje ovih mjera;
- pravima u oblasti medicine rada, higijene rada i ergonomije;
- zdravstvenim opasnostima na radu;
- planovima, mjerama i odlukama koje bi mogle štetno da se odraze na zdravlje zaposlenih usljed zagađenja vazduha, buke ili vibracija na radnom mjestu.

Poslodavac je dužan da poslodavca čije je zaposlene angažovao da rade kod njega, po bilo kom osnovu, na adekvatan način informiše o pitanjima utvrđenim u stavu 1 ovog člana.

Poslodavac je dužan da predstavnika zaposlenih, o pravima i obavezama koje se odnose na zaštitu na radu, informiše i na taj način mu omogući:

- uvid u listu profesionalnih nesreća do kojih može doći ako zaposleni nije u mogućnosti da radi duže od tri radna dana;
- uvid u izvještaje o profesionalnim nesrećama svojih zaposlenih;
- pristup procjeni opasnosti za zaštitu na radu, uključujući i opasnosti sa kojima se suočavaju grupe zaposlenih izloženih posebnom riziku, kao i o odlukama koje se odnose na mjere zaštite koje treba preduzeti;
- pristup odlukama koje su proistekle iz zaštitnih i preventivnih mjera od inspeksijskih i drugih organa zaduženih za zaštitu na radu.

Sredstva rada i sredstva i oprema lične zaštite na radu

Član 23

Poslodavac je dužan da zaposlenom izda na upotrebu sredstvo i opremu lične zaštite na radu, u skladu sa odredbama čl. 9 i 17 ovog zakona.

Poslodavac je dužan da obezbijedi da zaposleni sredstva rada i sredstva i opremu lične zaštite na radu koristi u skladu sa njihovom namjenom i da u postupku upotrebe primjenjuje propisane mjere za zaštitu na radu.

Poslodavac je dužan da daje na upotrebu zaposlenim sredstva rada, sredstva i opremu lične zaštite na radu i opasne materije, samo ako za njih raspolaze sa propisanom dokumentacijom na jeziku koji je u službenoj upotrebi u Crnoj Gori, u kojoj je proizvođač, odnosno isporučilac naveo sve bezbjedonosno-tehničke podatke koji su važni za ocjenjivanje rizika na radu sa njima i da su obezbijeđene sve mjere zaštite na radu koje su određene dokumentacijom u skladu sa propisima o zaštiti na radu.

U izuzetnim slučajevima, kada poslodavac nije u mogućnosti da pribavi propisanu dokumentaciju iz stava 3 ovog člana može da je pribavi od pravnog lica registrovanog za obavljanje tih poslova.

Saradnja sa zaposlenim i sindikatom

Član 24

Poslodavac i zaposleni, odnosno njihovi predstavnici dužni su da sarađuju u postupku utvrđivanja njihovih prava, obaveza i odgovornosti koje proizilaze iz zakona. Poslodavac je dužan da konsultuje zaposlene, odnosno njihove predstavnike i predstavnike sindikata i omogući im da učestvuju u raspravama po svim pitanjima koja se odnose na bezbjednost i zaštitu na radu, a naročito u vezi sa:

- svakom mjerom koja može negativno uticati na bezbjednost i zdravlje; postavljanjem stručnog lica za obavljanje aktivnosti u vezi sa zaštitom i prevencijom od profesionalnih rizika, kao i određivanjem lica za sprovođenje mjera pružanja prve pomoći, zaštite od požara i evakuacije zaposlenih;
- procjenom opasnosti za bezbjednost i zdravlje na radu, mjerama zaštite, listama profesionalnih nesreća do kojih može doći, kao i o izvještajima o nesrećama na radu i u vezi sa radom;
- angažovanjem ovlašćenih pravnih i fizičkih lica za obavljanje poslova zaštite na radu;
- planiranjem i organizovanjem osposobljavanja i provjere osposobljenosti za oblast zaštite na radu.

Poslodavac mora da omogući predstavniku zaposlenih da svoje primjedbe u vezi zaštite na radu dostavi inspektorima rada za vrijeme vršenja nadzora.

Prva pomoć, zaštita od požara i evakuacija zaposlenih

Član 25

Poslodavac je dužan da odredi mjere za pružanje prve pomoći, gašenje požara i evakuaciju zaposlenih, u zavisnosti od vrste radnog mjesta i djelatnosti, kao i od broja zaposlenih i prisustva drugih lica.

Za primjenu mjera iz stava 1 ovog člana mora da se obezbijedi veza sa službama u i van poslodavca, posebno u oblasti prve pomoći, hitne medicinske pomoći i suzbijanja požara.

Kolektivno osiguranje

Član 26

Poslodavac je dužan da zaposlene obavezno osigurava od povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom.

Premije za osiguranje iz stava 1 ovog člana padaju na teret poslodavca, a određuju se u zavisnosti od nivoa rizika od povređivanja i oboljenja u vezi sa radom.

Uslovi i postupci osiguranja od povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom zaposlenih uređuju se posebnim zakonom.

IV. PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI ZAPOSLENIH

Prava i obaveze zaposlenih

Član 27

Zaposleni ima pravo i obavezu da se prije početka rada upozna sa mjerama zaštite na radu na poslovima radnog mjesta na koje je raspoređen, kao i da se osposobljava za njihovo sprovođenje.

Zaposleni ima pravo i obavezu da poslodavcu daje predloge, primjedbe i obavještenja o pitanjima zaštite na radu.

Zaposleni koji radi na poslovima sa povećanim rizikom ima pravo i obavezu da obavi ljekarski pregled na koji ga upućuje poslodavac, u skladu sa posebnim propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Prava zaposlenih

Član 28

Zaposleni ima pravo da odbije da radi, ako:

- prethodno nije upoznat sa svim opasnostima ili štetnostima, odnosno rizicima na radu ili ako mu poslodavac nije obezbijedio propisani ljekarski pregled;
- mu prijeti neposredna opasnost po život i zdravlje zbog toga što nijesu sprovedene propisane mjere zaštite na radu na radnom mestu na koje je raspoređen, sve dok se te mjere ne obezbijede;
- na sredstvu za rad nijesu primijenjene propisane mjere zaštite na radu i time mu je neposredno ugrožena bezbjednost i zdravlje na radu.

Kada zaposleni odbije da radi dužan je da se pisano obrati poslodavcu radi preduzimanja mjera koje po mišljenju zaposlenog nijesu sprovedene.

Kada zaposleni odbije da radi, a poslodavac smatra da zahtjev zaposlenog nije opravdan, poslodavac je dužan da odmah obavijesti inspekciju rada.

Obaveze zaposlenih

Član 29

Zaposleni je obavezan da:

- za vrijeme rada primjenjuje propisane mjere zaštite na radu, namjenski koristi sredstva za rad i sredstva i opremu lične zaštite na radu, saraduje sa poslodavcem i stručnim licem zaduženim za zaštitu na radu kako bi se sprovele propisane mjere za zaštitu na radu na poslovima na kojim radi;
- u skladu sa svojim saznanjima, odmah obavijesti poslodavca, pisano ili usmeno, preko svojih predstavnika, o nepravilnostima, nedostacima, štetnostima, opasnostima ili drugoj pojavi koja bi na radnom mjestu mogla da ugrozi njegovu bezbjednost i zdravlje ili bezbjednost i zdravlje drugih zaposlenih.

Ako poslodavac, poslije dobijenog obavještenja iz stava 1 alineja 2 ovog člana, ne otkloni nepravilnosti, štetnosti, opasnosti ili druge pojave u roku od tri dana ili ako

zaposleni smatra da za otklanjanje utvrđenih pojava nijesu sprovedene odgovarajuće mjere zaštite na radu, mogu zatražiti intervenciju inspekcije rada i o tome obavijestiti stručno lice zaduženo za zaštitu na radu.

Zabrana upotrebe sredstava zavisnosti

Član 30

Zaposleni ne smije da započne i obavlja rad pod uticajem alkohola i drugih sredstava zavisnosti.

Zaposleni je dužan da se podvrgne provjeri da li je pod uticajem alkohola ili drugih sredstava zavisnosti u slučajevima i na način utvrđen aktom poslodavca, u skladu sa propisima o bezbjednosti saobraćaja.

Odgovornost zaposlenih

Član 31

Zaposleni je odgovoran disciplinski i materijalno u slučaju nepridržavanja propisanih mjera zaštite na radu i neizvršavanja svojih obaveza iz zaštite na radu utvrđenih ovim zakonom, Kolektivnim ugovorom i opštim aktom poslodavca.

Savjet zaposlenih

Član 32

Savjet zaposlenih, odnosno ovlašćeni predstavnik zaposlenih ima pravo da:

- daje mišljenja o pitanjima zaštite na radu koja su od uticaja na zaposlene;
- zahtijeva primjenu propisanih mjera zaštite na radu u slučaju da se one ne sprovode;
- zahtijeva inspeksijski nadzor kada ocijeni da poslodavac nije obezbijedio propisane mjere zaštite i da prisustvuje inspeksijskom nadzoru;
- se upoznaje sa evidencijama i izvještajima propisanim ovim zakonom;
- u slučaju povreda na radu sa smrtnim i teškim posljedicama zahtijeva od poslodavca izvještaj o uzrocima takvih povreda.

Poslodavac je dužan da saraduje sa savjetom zaposlenih, odnosno ovlašćenim predstavnikom zaposlenih i blagovremeno odgovara na njihovo mišljenje i zahtjeve.

Kolektivni ugovor kod poslodavca

Član 33

Poslodavac Kolektivnim ugovorom uređuje način informisanja u vezi sa zaštitom na radu kod poslodavca, kolektivno osiguranje zaposlenih i utvrđivanje uzroka povreda na radu, u skladu sa ovim zakonom.

V. ORGANIZOVANJE POSLOVA ZAŠTITE NA RADU KOD POSLODAVCA

Obavljanje stručnih poslova

Član 34

Poslodavac je dužan da organizuje i obavlja stručne poslove zaštite na radu u zavisnosti od organizacije, prirode i obima procesa rada, broja zaposlenih koji učestvuju u procesu rada, broja radnih smjena, procijenjenih rizika i broja lokacijski odvojenih jedinica.

Poslodavac, radi obavljanja poslova iz stava 1 ovog člana, može da:

- organizuje stručnu službu za obavljanje poslova zaštite na radu;
- odredi stručno lice za obavljanje poslova zaštite na radu;
- angažuje pravno ili fizičko lice za obavljanje ovih poslova (ovlašćene organizacije-društva).

Prava stručne službe, odnosno stručnih lica

Član 35

Stručna služba, odnosno stručno lice koje poslodavac pisano odredi da obavlja poslove zaštite na radu neposredno su odgovorni poslodavcu. Poslodavac je dužan da omogući stručnim licima nezavisno i samostalno obavljanje poslova u skladu sa ovim zakonom, kao i pristup svim potrebnim podacima.

Poslodavac je dužan da stručnoj službi, odnosno stručnim licima iz stava 1 ovog člana, koje je kod njega zaposleno, obezbijedi usavršavanje znanja.

Stručno lice koje se profesionalno bavi poslovima zaštite na radu i organizator procesa rada, prije raspoređivanja na ove poslove, dužno je da položi stručni ispit, kao i da podliježe provjeri znanja svakih pet godina, zavisno od vrste djelatnosti.

Metodologiju i način polaganja stručnog ispita za stručno lice za poslove zaštite na radu propisuje Ministarstvo.

Obaveze stručne službe, odnosno stručnih lica

Član 36

Stručna služba, odnosno stručno lice za obavljanje poslova zaštite na radu vrši sljedeće poslove:

- 1) savjetuje poslodavca pri planiranju, izboru i održavanju sredstava za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu;
- 2) savjetuje poslodavca kod opremanja i uređivanja radnog mjesta, uzimajući u obzir i uslove radne sredine;
- 3) učestvuje u izradi stručne podloge za akt o procjeni rizika;
- 4) organizuje prethodna i periodična ispitivanja uslova radne sredine (hemijskih, fizičkih i bioloških štetnosti, mikroklima i osvjetljenosti);
- 5) organizuje periodične preglede i ispitivanja sredstava za rad, električnih i drugih instalacija;
- 6) predlaže mjere za poboljšanje uslova rada, naročito na radnim mjestima sa povećanim rizicima;
- 7) na svim poslovima kod poslodavca prati primjenu mjera za zaštitu na radu i održavanje sredstava za rad u ispravnom stanju i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na

radu;

- 8) obezbjeđuje uputstva za bezbjedan rad i kontroliše njihovu primjenu;
- 9) prati stanje u vezi sa povredama na radu i profesionalnim oboljenjima kao i oboljenjima u vezi sa radom, učestvuje u utvrđivanju njihovih uzroka i priprema izvještaje sa predlozima mjera za poslodavca;
- 10) priprema i realizuje osposobljavanje zaposlenih za bezbjedan rad;
- 11) predlaže mjeru zabrane rada na radnom mjestu ili upotrebe sredstva za rad, u slučaju kada utvrdi neposrednu opasnost po život ili zdravlje zaposlenog, o čemu odmah obavještava poslodavca i predstavnika zaposlenih;
- 12) neposredno saraduje i koordinira po svim pitanjima iz oblasti zaštite na radu sa ovlašćenom zdravstvenom ustanovom ili ovlašćenim ljekarom;
- 13) vodi i stara se o evidencijama iz zaštite i zdravlja na radu;
- 14) druge poslove koje mu odredi poslodavac.

U slučaju kada poslodavac dozvoli dalji rad i pored preduzetih mjera u smislu stava 1 tačka 11 ovog člana stručno lice dužno je da o tome obavijesti inspekciju rada. Poslove iz stava 1 ovog člana može da obavlja i ovlašćeno pravno lice, odnosno stručno lice zaposleno kod drugog pravnog lica.

Ovlašćene organizacije-društva

Član 37

Stručne poslove zaštite na radu iz člana 36 ovog zakona može da obavlja pravno ili fizičko lice koje ispunjava uslove u pogledu kadrova, organizacije, tehničkih i drugih uslova koje propisuje Ministarstvo.

Pravna i fizička lica iz stava 1 ovog člana mogu da vrše i sljedeće poslove:

- 1) pripreme akta o procjeni rizika, sa predlogom mjera za njihovo otklanjanje;
- 2) periodične preglede i ispitivanja opreme za rad i sredstava za rad, električnih i drugih instalacija i sredstava i opreme lične zaštite na radu;
- 3) ispitivanja uslova radne sredine (hemijskih, fizičkih i bioloških štetnosti, osvijetljenosti i mikrokline).

Ministarstvo rješenjem ovlašćuje pravna ili fizička lica da mogu obavljati određene poslove iz zaštite na radu u skladu sa zakonom i vodi registar ovlašćenih organizacija.

Ovlašćenje se izdaje na rok od tri godine, a može se obnoviti pod istim uslovima.

Stručni nalaz i odgovornost

Član 38

Poslodavac je dužan da pravno ili fizičko lice iz člana 37 ovog zakona prethodno upozna sa tehnološkim procesom, rizicima u procesu rada, preduzetim mjerama za otklanjanje rizika i da mu omogući slobodan pristup odgovarajućim podacima. Pravno ili fizičko lice koje vrši poslove iz zaštite na radu dužno je da, u roku od mjesec dana od dana podnošenja zahtjeva poslodavca, sačini stručni nalaz odnosno izvještaj o izvršenim pregledima i ispitivanjima, sa zaključkom da li su obezbijedene propisane mjere zaštite na radu, kao i da ga dostavi podnosiocu zahtjeva.

Pravno ili fizičko lice iz stava 2 ovog člana je odgovorno da ocjene iz stručnog nalaza

odgovaraju stepenu primjenljivosti mjera zaštite na radu u vrijeme pregleda.

Ovlašćene zdravstvene ustanove

Član 39

Ministarstvo, uz prethodno pribavljenu saglasnost ministarstva nadležnog za poslove zdravlja, izdaće pravnom licu registrovanom u skladu sa zakonom, ako ispunjava kadrovske, organizacione, tehničke i druge uslove, ovlašćenje da obavlja naročito sljedeće poslove:

- 1) učestvuje u procjeni rizika na poslovima i u radnoj okolini prilikom sastavljanja akta o procjeni rizika;
- 2) upoznaje zaposlene sa rizicima po zdravlje koji su povezani sa njihovim radom i obavlja poslove zdravstvenog vaspitanja zaposlenih;
- 3) utvrđuje i ispituje uzroke nastanka profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom;
- 4) ocjenjuje i utvrđuje posebne zdravstvene uslove koje moraju da ispunjavaju zaposleni za obavljanje određenih poslova na radnom mjestu, u procesu rada ili za upotrebu, odnosno rukovanje određenom opremom za rad;
- 5) vrši prethodne i periodične ljekarske preglede zaposlenih u skladu sa propisima o zaštiti na radu;
- 6) izdaje izvještaj o ljekarskom pregledu o ispunjavanju zdravstvenih uslova rada na radnom mjestu sa povećanim rizikom;
- 7) sprovodi zdravstvenu zaštitu profesionalno oboljelih zaposlenih;
- 8) organizuje prvu pomoć, spašavanje i evakuaciju u slučaju povređivanja zaposlenih ili havarija;
- 9) utvrđuje uzroke nastanka invalidnosti zaposlenih na radu i predlaže mjere za njihovo otklanjanje, učestvuje u procesu profesionalne rehabilitacije i daje savjete pri izboru drugog odgovarajućeg posla prema preostaloj zdravstvenoj sposobnosti;
- 10) predlaže poslodavcu mjere za poboljšanje zdravlja zaposlenih, a posebno onih koji su izloženi povećanim opasnostima od povreda na radu ili oštećenja zdravlja;
- 11) savjetuje poslodavca u izboru i testiranju novih sredstava za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu sa aspekta zaštite zdravlja zaposlenih;
- 12) učestvuje u analizi povreda na radu, bolesti u vezi sa radom i profesionalnih oboljenja i o tome vodi odgovarajuću evidenciju;
- 13) neposredno saraduje i koordinira po pitanjima iz zaštite na radu sa stručnim licem iz člana 34 stav 2 alineja 2 ovog zakona.

Svi podaci sakupljeni u vezi sa ljekarskim pregledima zaposlenog povjerljive su prirode i pod nadzorom su ovlašćene zdravstvene ustanove, odnosno ovlašćenog ljekara koji vodi evidenciju o zdravstvenim pregledima.

Podaci iz stava 1 ovog člana mogu se dostavljati drugim licima samo uz pisanu saglasnost zaposlenog.

Izvještaj o ljekarskom pregledu zaposlenog o zdravstvenoj sposobnosti za obavljanje određenih poslova dostavlja se poslodavcu na način da se ne naruši princip povjerljivosti ličnih podataka.

Nije dozvoljeno korišćenje podataka prikupljenih po osnovu ljekarskih pregleda zaposlenih u svrhu diskriminacije zaposlenih.

Poslove iz stava 1 ovog člana može da obavlja i ljekar specijalista medicine rada kojeg ovlasti ministar, osim poslova iz stava 1 tačka 5 ovog člana.

VI. EVIDENCIJA, IZVJEŠTAJI, SARADNJA

Dokumentacija i evidencije

Član 40

Poslodavac je dužan da vodi i čuva propisanu evidenciju o:

- 1) radnim mjestima, a posebno o radnim mjestima sa povećanim rizikom;
- 2) zaposlenim raspoređenim na radna mjesta, a posebno o zaposlenima raspoređenih na radna mjesta sa povećanim rizikom;
- 3) povredama na radu, bolestima u vezi sa radom i profesionalnim oboljenjima;
- 4) zaposlenim osposobljenim za bezbjedan rad;
- 5) opasnim materijama koje se koriste u toku rada;
- 6) izvršenim ispitivanjima radne sredine;
- 7) izvršenim pregledima i ispitivanjima opreme za rad, sredstava rada i sredstava i opreme lične zaštite na radu;
- 8) izvještajima iz člana 41 ovog zakona;
- 9) prethodnim i periodičnim zdravstvenim pregledima;
- 10) tehničkoj dokumentaciji (glavne projekte);
- 11) dokumentaciji iz zaštite na radu (atest, zapisnik o stručnom nalazu, uputstva za rukovanje i održavanje sredstava rada i sl.).

Izvještaji

Član 41

Poslodavac je dužan da, najmanje jednom godišnje, sačini izvještaj o zaštiti na radu zaposlenih, koji se razmatra na organima upravljanja zajedno sa izvještajima o poslovanju.

Poslodavac je dužan, da na zahtjev inspektora rada, obezbijedi izvještaj o stanju zaštite na radu zaposlenih, kao i o sprovedenim mjerama u ovoj oblasti kod poslodavca.

Poslodavac je dužan da odmah, a najkasnije u roku od 24 sata, od nastanka, pisano prijavi inspekciji rada svaku smrtnu povredu na radu, kolektivnu povredu na radu i tešku povredu na radu, kao i opasnu pojavu koja bi mogla da ugrozi bezbjednost i zdravlje zaposlenih.

Saradnja

Član 42

Republički fond za zdravstveno osiguranje i Republički fond penzijskog i invalidskog osiguranja dužni su da Ministarstvu dostave podatke o povredama na radu,

profesionalnim oboljenjima, oboljenjima u vezi sa radom i invalidima rada na zahtjev i mjesečno, a za svaku kalendarsku godinu, najkasnije do 31. januara naredne godine.

VII. NADZOR

Organ nadzora

Član 43

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, propisa donijetih na osnovu njega i tehničkim i drugim mjerama koje se odnose na zaštitu na radu vrši Ministarstvo preko inspekcije rada, ako zakonom nije određeno da nadzor u sprovođenju tih propisa u određenim djelatnostima vrše drugi organi.

Obaveze i ovlašćenja inspektora rada

Član 44

U vršenju inspekcijuskog nadzora inspektor rada, pored obaveza i ovlašćenja utvrđenih zakonom, ima obavezu i ovlašćenje da:

- pregleda opšte akte, kolektivne ugovore, ugovore o radu, odluke, rješenja i druge pojedinačne akte, evidenciju i drugu dokumentaciju iz oblasti zaštite na radu;
- izvrši uviđaj teških povreda na radu, kolektivnih nesreća i smrtnog slučaja.

Upravne mjere

Član 45

Kada u postupku inspekcijuskog nadzora ocijeni da je povrijeđen zakon ili drugi propis, inspektor rada je obavezan da preduzme pored , upravnih mjera i radnji propisanih zakonom, i upravne mjere i radnje, i to:

- 1) zabrani rad na mjestu rada, ako utvrdi da postoji neposredna opasnost po život ili da je ugroženo zdravlje radnika;
- 2) zabrani rad, ako subjekat nadzora ne postupi po rješenju za otklanjanje nedostataka iz zaštite na radu na mjestu rada, na koje se rješenje odnosi;
- 3) naredi da se sprovede opšte priznata mjera zaštite na radu kojom se može otkloniti opasnost pri radu, ako se ta mjera, zavisno od stepena razvoja privrede, može sprovesti;
- 4) zabrani rad, ako utvrdi da se koristi sredstvo rada na kome nijesu primijenjene popisane mjere iz zaštite na radu;
- 5) zabrani rad na mjestu rada, ako utvrdi da se ne koriste propisana sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu;
- 6) zabrani rad, ako utvrdi da zaposleni radi na radnom mjestu sa povećanim rizikom, a ne ispunjava propisane uslove za rad na tom radnom mjestu, kao i ako se nije podvrgao ljekarskom pregledu u propisanom roku;
- 7) zabrani rad na radnom mjestu, ako utvrdi da zaposleni nije osposobljen za bezbjedan rad na radnom mjestu na kome radi.

Zabrana rada iz stava 1 ovog člana traje onoliko koliko traju okolnosti zbog kojih je i izrečena.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Prekršaj poslodavca

Član 46

Novčanom kaznom od desetostrukog do tristostrukog iznosa najniže cijene rada u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj poslodavac sa svojstvom pravnog lica i preduzetnik, ako:

- 1) prilikom organizovanja rada i radnog procesa ne obezbijedi preventivne mjere zaštite na radu (član 6);
- 2) ne pribavi reviziju (ocjenu) od ovlašćene organizacije-privrednog društva za poslove zaštite na radu da je tehnička dokumentacija izrađena u skladu sa propisima zaštite na radu (član 7);
- 3) ne obezbijedi projektovanjem, izgradnjom i održavanjem tehnološkog procesa sa pripadajućim objektima i opremom da se proces obavlja na bezbjedan način (čl. 7 i 8);
- 4) ne obezbijedi projektovanje, proizvodnju i korišćenje sredstava i opreme lične zaštite na radu u skladu sa članom 9 ovog zakona;
- 5) ne vrši prethodne i periodične preglede objekata, tehnoloških procesa i sredstava rada u skladu sa članom 10 ovog zakona;
- 6) ne utvrdi prilikom tehničkog pregleda izgrađenog, rekonstruisanog ili adaptiranog objekta da su primijenjene propisane mjere zaštite na radu (član 13);
- 7) opštim aktom ili ugovorom o radu ne uredi mjere zaštite na radu i način njihovog sprovođenja (član 14);
- 8) ne donese akt o procjeni rizika (član 15);
- 9) prilikom kupovine opreme ne postupa u skladu sa članom 17 ovog zakona;
- 10) ne obezbijedi zdravstvene preglede zaposlenih u skladu sa članom 18 ovog zakona;
- 11) ne izvrši osposobljavanje i provjeru teorijske i praktične osposobljenosti zaposlenih u skladu sa članom 19 ovog zakona;
- 12) na radna mjesta sa posebnim uslovima rada rasporedi zaposlenog koji ne ispunjava posebne uslove (član 20);
- 13) ne zaključi ugovor o organizovanju i sprovođenju mjera zaštite na radu prije početka izvođenja radova u slučaju da dva ili više poslodavaca istovremeno izvode radove (član 21);
- 14) ne informiše zaposlenog ili njegovog predstavnika o rizicima po bezbjednost i zdravlje, preventivnim mjerama i drugim mjerama od značaja za zaštitu na radu (član 22)
- 15) ne obezbijedi da zaposleni sredstva rada i sredstva i opremu lične zaštite na radu koristi u skladu sa njihovom namjenom (član 23);
- 16) ne ostvaruje odgovarajuću saradnju sa zaposlenim i sindikatom (član 24);
- 17) ne odredi mjere i obezbijedi prvu pomoć, zaštitu od požara i evakuaciju zaposlenih (član 25)
- 18) ne osigura zaposlene od povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja rada (član 26)
- 19) ne organizuje periodične preglede isptivanja sredstava za rad, električnih i drugih instalacija na način propisan članom 36 ovog zakona;
- 20) ne vodi propisanu evidenciju i izvještaje iz zaštite na radu (čl. 40 i 41).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se odgovorno lice kod poslodavca novčanom kaznom od jedne polovine do dvadesetostrukog iznosa najniže cijene rada u Crnoj Gori.

Prekršaj zaposlenog

Član 47

Novčanom kaznom od jedne polovine do dvadesetostrukog iznosa najniže cijene rada u Crnoj Gori kazniće se zaposleni, ako :

- 1) se ne podvrgne propisanom zdravstvenom pregledu (član 27);
- 2) se ne podvrgne osposobljavanju i provjeri teorijske i praktične osposobljenosti (član 19) ;
- 3) pri radu ne koristi propisana sredstva i opremu lične zaštite na radu (član 29) ;
- 4) odmah ne obavijesti odgovorno lice o nepravilnostima i drugim nedostacima koji bi mogli ugroziti bezbjednost i zaštitu zdravlja na radu (član 29);
- 5) ne obavlja poslove zaštite na radu na propisani način (član 36).

IX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Ovlašćenje Ministarstva

Član 48

Ministarstvo će, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti podzakonske akte, kojima će propisati:

- 1) metodologija, način i postupak procjene rizika na radnom mjestu sa mjerama za otklanjanje rizika ili svođenje na najmanju moguću mjeru;
- 2) postupak i rokove prethodnih i periodičnih ljekarskih pregleda zaposlenih na radna mjesta sa povećanim rizikom;
- 3) uslovi koje mora da ispunjava pravno ili fizičko lice za vršenje poslova iz člana 37 ovog zakona;
- 4) postupak i rokove periodičnih pregleda ispitivanja opreme za rad, sredstava i opreme lične zaštite na radu i uslova radne sredine;
- 5) uslove, program i način polaganja stručnih ispita za lica koja se bave poslovima zaštite na radu, kao i naknadu troškova za polaganje stručnih ispita;
- 6) vođenje evidencije iz člana 40 ovog zakona;
- 7) način i postupak osposobljavanja zaposlenih za bezbjedan rad;
- 8) postupak utvrđivanja ispunjenosti propisanih uslova iz oblasti zaštite na radu u skladu sa ovim zakonom;
- 9) pitanja iz zaštite na radu koja treba urediti ugovorom o radu, uslovi za vršenje pregleda tehničke dokumentacije, pregleda i ispitivanja sredstava rada, instalacija i radne sredine i osposobljavanje radnika za bezbjedan rad;
- 10) postupak pregleda i ispitivanja radne sredine i oruđa za rad, izdavanje javne isprave iz zaštite na radu;
- 11) vrsta objekta, sadržaj i način izrade projekta iz člana 7 ovog zakona;
- 12) registar ovlašćenih organizacija za poslove zaštite na radu.

Primjena propisa

Član 49

Do donošenja propisa iz člana 48 ovog zakona primjenjivaće se:

- 1) Pravilnik o postupku i uslovima za vršenje prethodnih i periodičnih ljekarskih pregleda radnika ("Službeni list RCG", broj 25/80);
- 2) Pravilnik o sadržini i načinu izdavanja liste o povredi na radu ("Službeni list RCG",

broj 23/93).

Do donošenja propisa o opštim i posebnim mjerama zaštite na radu, u skladu sa ovim zakonom, primjenivaće se mjere zaštite na radu (pravila) propisana podzakonskim aktima iz člana 69 Zakona o zaštiti na radu ("Službeni list RCG", broj 35/98), i Pravilnik o opštim mjerama i normativima zaštite na radu od buke u radnim prostorijama ("Sužbeni list RCG", broj 37/03).

Usklađivanje

Član 50

Postojeće ovlašćene organizacije - društva za obavljanje poslova zaštite na radu dužni su da usklade svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Donošenje opšteg akta

Član 51

Poslodavac je dužan da, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donese opšti akt iz člana 14 ovog zakona, a u roku od tri godine da donese akt o procjeni rizika iz člana 15 ovog zakona.

Prestanak važenja

Član 52

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zaštiti na radu ("Službeni list RCG", br. 35/98).

Stupanje na snagu

Član 53

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".